

NACIONALNI REGISTAR IZVORA ZAGADIVANJA

MODUL ZA E-UČENJE

(*Tutorijal 1*)

Interaktivni onlajn kursa za samostalno učenje na temu izveštavanja o količinama i sastavu otpada izrađen je u saradnji programa „Podrška lokalnim samoupravama u Srbiji na putu pridruživanja EU: Unapređenje kvaliteta usluga, dijaloga zainteresovanih strana i efikasnosti lokalne administracije”, koji realizuje Stalna konferencija gradova i opština - Savez gradova i opština Srbije (SKGO) u partnerstvu sa Švedskom asocijacijom lokalnih vlasti i regionalnih (SALAR) i programa „Priprema za pregovore u procesu pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji, u oblasti zaštite životne sredine - ENVAP3”, uz pokroviteljstvo Agencije za zaštitu životne sredine, Ministarstva za zaštitu životne sredine Republike Srbije. Oba programa finansira Vlada Švedske.

Obzirom na obaveze koje po Zakonu jedinice lokalne samouprave i javna komunalna preduzeća imaju u pogledu vođenja evidencije o komunalnom otpadu i dostavljanja godišnjih izveštaja Agenciji za zaštitu životne sredine, ovaj kurs je prvenstveno namenjen zaposlenima koji na lokalnom nivou rade na ovim poslovima, kao i donosiocima odluka koji treba da obezbede uslove za ažurno prikupljanje i vođenje evidencije.

Prilikom izrade kursa autori su se u potpunosti oslanjali na sadržinu Nacionalnog registara izvora zagađivanja (NRIZ), kao i na Pravilnik o metodologiji za prikupljanje podataka o sastavu i količinama komunalnog otpada na teritoriji jedinice lokalne samouprave.

Autorski tim „NV Environmental Solutions“ iz Kragujevca, koji stoji iza kursa, specijalnu zahvalnost duguju JKP „Šumadija“ iz Kragujevca i Fakultetu inženjerskih nauka Univerziteta u Kragujevcu, bez čije pomoći i iskustva izrada ovog edukativnog materijala ne bi bila moguća.

Sadržaj interaktivni onlajn kursa za samostalno učenje je isključiva odgovornost autora.

Sadržaj

1. Uvod	1
2. Hardverski i softverski zahtevi	2
3. Registrovanje naloga	3
4. Prijavljivanje u sistem	5
4.1 Struktura NRIZ aplikacije	6
4.1.1 Matični podaci	6
4.1.2 Obrasci	10
4.1.3 Izveštaji	10
5. Uputstvo za korišćenje informacionog sistema	11
6. Zakonska regulativa	12
7. Praćenje dostavljanja podataka	13
8. Kontakt	14
Literatura	15

1. Uvod

Nacionalni registar izvora zagađivanja – NRIZ vodi Agencija za zaštitu životne sredine u skladu sa Zakonom o zaštiti životne sredine (Službeni glasnik Republike Srbije, broj 135/2004, 36/2009, 36/2009 - dr. zakon, 72/2009 - dr. zakon, 43/2011 - odluka US, 14/2016, 76/2018, 95/2018 - dr. zakon i 95/2018 - dr. zakon).

NRIZ predstavlja jedinstveni skup sistematizovanih podataka o izvorima zagađivanja životne sredine na teritoriji Republike Srbije. Nacionalni registar sadrži podatke koje dostavljaju privredna društva i druga pravna lica i preduzetnici koja predstavljaju izvore zagađivanja različitih delatnosti, a koje su definisane Pravilnikom o metodologiji za izradu nacionalnog i lokalnog registra izvora zagađivanja, kao i metodologiji za vrste, načine i rokove prikupljanja podataka (Službeni glasnik Republike Srbije, broj 91/2010, 10/2013 i 98/2016).

U Republici Srbiji počevši od 2014. godine u funkciji je informacioni sistem NRIZ pomoću kog se vrši sakupljanje, čuvanje, obrada prenošenje informacija o izvorima zagađivanja životne na teritoriji Republike Srbije. Sistem je u potpunosti razvijen od strane Agencije za zaštitu životne sredine Srbije sa finansijskom podrškom Kraljevine Norveške i uz visokostručnu pomoć norveške kompanije EMISOFT.

Informacioni sistem NRIZ se karakteriše kao funkcionalan sistem čiji je stepen bezbednosti podataka na visokom nivou. Većina podataka za NRIZ prikupljaju se unosom podataka u informacioni sistem Nacionalnog registra, dok se određeni podaci prikupljaju pomoću obrazaca odštampanih iz informacionog sistema Nacionalnog registra u papirnoj formi, propisno potpisani i overeni od strane odgovornih lica. Navedeni informacioni sistem ima za cilj da omogući jednostavnije vođenje evidencije o identifikovanim zagađivačima životne sredine.

U okviru informacionog sistema NRIZ prikupljaju se podaci koji se odnose na izvore zagađivanja životne sredine, a koji su svrstani u određene tematske celine:

- ispuštanje i prenos zagađujućih materija (PRTR - engl. Pollutant Release and Transfer Register),
- zagađujuće materije koje se emituju u vazduh u zavisnosti od delatnosti,
- zagađujuće materije koje se emituju u vode u zavisnosti od delatnosti,
- oblast upravljanja otpadom.

Informacionom sistemu NRIZ pristupa se preko internet adrese Agencije za zaštitu životne sredine (www.sepa.gov.rs). Izborom opcije Izveštavanje pristupa se osnovnom NRIZ meniju, a prateći korake www.sepa.gov.rs > Agencija > Izveštavanje. Informacioni sistem NRIZ poseduje dvojezični interfejs - srpski i engleski.

U tekstu koji sledi opisana je procedura pokretanje aplikacije za dostavljanje podataka pomoću informacionog sistema NRIZ.

2. Hardverski i softverski zahtevi

Prilikom razvoja informacionog sistema NRIZ korišćen je TEAMS SR okvir, dok je SQL server korišćen za bazu podataka.

Informacioni sistem NRIZ je kreiran u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom, a realizovan je pomoću Microsoft platforme kao web aplikacija, te je za njegovo korišćenje neophodan računar koji ima aktivnu internet konkeciju. Drugi specijalni hardverskih zahtevi ne postoje.

NRIZ informacioni sistem je optimizovan za rad u internet pretraživaču *Internet Explorer* i u drugim internet pretraživačima, kao što su Google Chrome, Microsoft Edge, Mozilla Firefox, Opera, Apple Safari, dostavljanje podataka u NRIZ bazu nije moguće.

Za nesmetan rad u informacionom sistemu NRIZ, potrebno je na računaru imati instaliran dodatak MS Silverlight. MS Silverlight je dodatak za internet pregledač, čija je osnovna funkcija da omogući korisnicima brojne dodatne funkcije, a na prvom mestu kontrolu multimedijalnih sadržaja. Instaliranje ovog dodatka moguće je ostvariti pomoću internet adrese <https://www.microsoft.com/silverlight/> ➤ Download Now ➤ Install for Windows, nakon čega se pokreće proces preuzimanja aplikacije. Nakon završetka instalacije MS Silverlight, pristup informacionom sistemu NRIZ će biti omogućen. U slučaju da korisnik na svom računaru ima instaliranu stariju verziju aplikacije MS Silverlight, neophodno je istu ažurirati klikom na opciju *Update Now*, nakon čega će se automatski pokrenuti preuzimanje nove verzije.

Omogućavanjem navedenih hardverskih i softverskih zahteva, korisnik je ispunio sve uslove za korišćenje punog potencijala informacionog sistema NRIZ.

Korisnik je dužan da vodi računa o bezbednosti hardvera i softvera, kao i o redovnom kreiranju rezervnih kopija podataka.

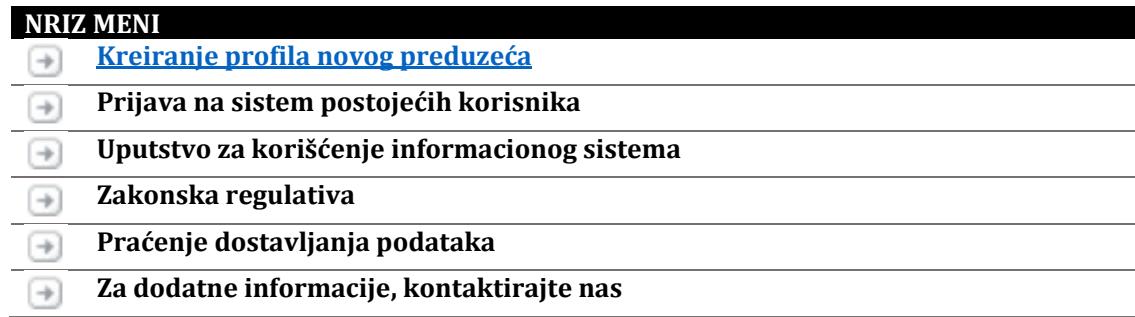
Korisnicima se preporučuje da:

- redovno prave rezervne kopije svih bitnih generisanih izveštaja i baza podataka,
- imaju antivirusne programe koje će redovno ažurirati,
- produ obuku pre nego što pristupe informacionom sistemu NRIZ budući da nepažnjom ili neznanjem mogu stvoriti nepravilnosti pri unosu podataka u NRIZ bazu.

3. Registrovanje naloga

Privredna društva i druga pravna lica i preduzetnici koja nisu registrovana u informacionom sistemu NRIZ, potrebno je prvo da kreiraju profil preduzeća.

Za kreiranje profila novog preduzeća, potrebno je u pretraživaču Internet Explorer ukucati <http://www.sepa.gov.rs/>, a zatim prateći korake Agencija ➤ Nacionalni registar izvora zagadživanja ➤ Izveštavanje, aktivirati NRIZ meni, koji je prikazan na slici 1.

Slika 1. Prikaz NRIZ menija

Klikom na opciju *Kreiranje profila novog preduzeća*, aktivira se novi prozor *Novi korisnik* u kome je potrebno uneti osnovne podatke o novom preduzeću (slika 2).

The screenshot shows a registration form titled 'Nacionalni registar izvora zagadživanja'. At the top right are links for 'Registracija' and 'Kontakt'. A language selector dropdown shows 'Serbian'. The form is titled 'Novi korisnik'.

Instructions at the top state: 'Molimo Vas da unesete sledeće podatke (polja označena * su obavezna). Nakon kontrole podatka poslaćemo Vam instrukcije za pristup na Vaš kontakt email. Za unos podataka molimo Vas da obavezno koristite SRPSKU LATINIČNU TASTATURU.'

The form fields include:

- Pun naziv preduzeća iz APR-a *
- PIB *
- Poštanski broj *
- Mesto *
- Ulica *
- Kućni broj *
- Ime i prezime odgovorne osobe za komunikaciju sa Agencijom *
- Telefon *
- Email *
- Željeni jezik *
- Željeno korisničko ime *

A link 'Uputstvo za korišćenje' is located near the bottom left. There is also a CAPTCHA field labeled 'Enter the code shown:' with the text '4PG9F' and a reCAPTCHA checkbox.

Slika 2. Registrovanje naloga

Informacije koje je potrebno dostaviti prilikom registrovanja naloga jesu:

- **Pun naziv preduzeća** podrazumeva naziv preduzeća pod kojim je isto registrovano u Agenciji za privredne registre.
- **PIB** (poreski identifikacioni broj) je jedinstveni i jedini broj fizičkog lica, preduzetnika i pravnog lica koji se koristi u poreskom postupku i platnom prometu, za sve javne prihode.
- **Poštanski broj** ili poštanski kod predstavlja niz brojki ili slova poseban za svako naselje kojim se obeležavaju poštanske pošiljke, radi njihove brže i bolje obrade.
- **Mesto** označava mesto u kom je registrovano sedište preduzeća.
- **Ulica** označava ulicu u kojoj je registrovano sedište preduzeća.
- **Kućni broj** označava kućni broj pod kojim je registrovano sedište preduzeća.
- **Ime i prezime odgovorne osobe za komunikaciju sa Agencijom za zaštitu životne sredine** jeste osoba koja će za početak imati najviša prava pristupa aplikaciji u preduzeću, a sistem će je automatski definisati kao administratora aplikacije iz preduzeća. Korisnici informacionog sistema mogu imati različita prava pristupa. To znači da korisnici iz istog preduzeća mogu imati manje ili više opcija u sistemu u zavisnosti od definisanih prava pristupa, a osoba koja se navede kao odgovorna osoba pri registraciji imaće za početak najviša prava pristupa aplikaciji u preduzeću budući da će je sistem definisati kao administratora aplikacije iz preduzeća.
- **Telefon** jeste broj telefona preduzeća ili administratora aplikacije iz preduzeća.
- **Email** jeste zvanična elektronska adresa preduzeća ili administratora aplikacije iz preduzeća.
- **Željeni jezik** predstavlja jezik na kom korisnik želi da koristi infomacioni sistem NRIZ.
- **Željeno korisničko ime** jeste ime pod kojim korisnik želi da se prijavljuje na sistem postojećih korisnika.
- **Zaštitni kod** jeste kod pomoću kog sistem vrši proveru (autentifikaciju) korisnika.

Nakon popunjavanja polja u registracionom dokumentu novog preduzeća, potrebno je kliknuti na *Registruj*, nakon čega je prva faza registracije na informacioni sistem završena.

Nakon pregleda zahteva za registraciju profila novog preduzeća od strane odgovorne osobe u odeljenju NRIZ, zahtev je moguće odbiti ili odobriti:

- Ukoliko je zahtev za registraciju profila novog preduzeća odbijen, osobi koja je navedena kao odgovorna za komunikaciju sa Agencijom za zaštitu životne sredine, stiže e-mail poruka u kojoj su navedeni razlozi takve odluke i link za eventualnu korekciju unetih podataka, ako je kao razlog odbijanja naveden pogrešan način unosa podatka.
- Ukoliko je zahtev za registraciju profila novog preduzeća odobren, osobi koja je navedena kao odgovorna za komunikaciju sa Agencijom za zaštitu životne sredine, stiže e-mail poruka u kojoj su navedeni korisničko ime, lozinka i link pod nazivom *Upitnik*. Klikom na pristigli link, aktivira se NRIZ aplikacija gde je prvo potrebno uneti korisničko ime i lozinku iz poruke, a zatim je potrebno odgovoriti na *Upitnik*, odnosno grupu pitanja na koje je potrebno odgovoriti, a u cilju aktiviranja obaveznih obrazaca za dalje izveštavanje o izvorima zagađivanja životne sredine.

Korisnik je u obavezi da prilikom popunjavanja registracionog dokumenta i upitnika koristi srpsku latiničnu tastaturu.

Polja označena "*" su obavezna polja za unos. Kako informacioni sistem NRIZ poseduje implementiran skup kontrola, ukoliko korisnik ne popuni obavezna polja, sistem neće omogućiti nastavak rada.

➡ Preporučuje se da korisnik u svojoj elektronskoj pošti, **sačuva** aktivacioni e-mail sa korisničkim imenom i lozinkom.

4. Prijavljanje u sistem

Prijavljanje u NRIZ se vrši klikom na opciju Prijava na sistem postojećih korisnika iz NRIZ menija (slika 3) ili pomoću internet adrese: <https://www.nriz.sepa.gov.rs/TeamsCA1/>.

NRIZ MENI

- ➡ Kreiranje profila novog preduzeća
- ➡ **Prijava na sistem postojećih korisnika**
- ➡ Uputstvo za korišćenje informacionog sistema
- ➡ Zakonska regulativa
- ➡ Praćenje dostavljanja podataka
- ➡ Za dodatne informacije, kontaktirajte nas

Slika 3. Prijava na sistem postojećih korisnika

Klikom na navedenu opciju, aktivira se segment koji je prikazan na slici 4, a gde je potrebno ukucati korisničko ime i lozinku, koja je dobijena u aktivacionoj e-mail poruci.

Prijava na sistem

Korisničko ime:

Lozinka:

Prijava

Slika 4. Prijava na sistem

Klikom na opciju Prijava, aktivira se NRIZ aplikacija.

4.1 Struktura NRIZ aplikacije

Struktura NRIZ aplikacije prikazana je na slici 5.

Slika 5. NRIZ aplikacija

NRIZ aplikacije se sastoji iz dve osnovne kartice:

- **Meni** (koristi se za unos, izmenu, čuvanje, prikaz i štampanje izveštaja o zagađivačima životne sredine, a sastoji se iz tri segmenta: Matični podaci, Obrasci i Izveštaji), i
- **Traži** (koristi se za pretragu podataka o konkretnom preduzeću u NRIZ sistemu).

4.1.1 Matični podaci

Klikom na segment **Matični podaci**, aktivira se padajući meni koji se sastoji od podataka o preduzeću, podataka o postrojenju i listi odgovornih osoba (slika 6).

Slika 6. NRIZ aplikacija

Aktiviranjem segmenta *Podaci o preduzeću*, korisnik ima mogućnost izmene i prikaza opštih podataka o preduzeću, klikom na opciju *Izmeni* (slika 7).

Preduzeće	Matični broj preduzeća*	Šifra pretežne delatnosti*	Pun naziv preduzeća*	Kraći naziv preduzeća*	Adresa*	Mesto*	Poštanski broj*	Ulica*	Telefon*	Kućni broj*	Telefax
JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE - de	07337167	3811	JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE - de	JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE - de	Kragujevac, Kragujevac 34000	Industrijska	12	034/335-585	034/335-482		034/335-48

Slika 7. Matični podaci - Podaci o preduzeću

Aktiviranjem opcije *Izmeni*, otvara se novi prozor *Podaci o preduzeću* gde korisnik ima mogućnost izmene opštih podataka o preduzeću koja su dostavljena prilikom registracije profila preduzeća i prilikom popunjavanja *Upitnika* (slika 8).

Opšti podaci o preduzeću	
PIB*	101038983
Matični broj preduzeća *	07337167
Šifra pretežne delatnosti*	3811
Pun naziv preduzeća iz APR-a*	JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE ŠUMADIJA KRAGUJEVAC
Kraći naziv preduzeća iz APR-a*	JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE ŠUMADIJA KRAGUJEVAC
Aktivan*	☒
Mesto*	Kragujevac, Kragujevac-grad, 718980
Poštanski broj*	34000
Ulica*	Industrijska broj
Kućni broj*	12
Telefon*	034/335-585
Telefax	034/335-482
Oficijelna e-mail adresa preduzeća*	info@jkpsumadija.rs
Odgovorna osoba u preduzeću*	Ime i Prezime* Nemanja Dimitrijević
Odgovorna osoba za saradnju sa agencijom - Administrator aplikacije*	Ime i Prezime* Marija Nikolic
Odgovorne osobe za dostavljanje izveštaja sa nivoa preduzeća**	Dodaj Izmeni Izbrisati Prikaz Kopiraj Ime i Prezime* Glavna osoba za izveštavanje Marija Nikolic

Slika 8. Matični podaci - Podaci o preduzeću (Izmena)

Aktiviranjem opcije *Sačuvaj* uneti podaci o preduzeću ažuriraju se u NRIZ bazu podataka.

Aktiviranjem segmenta *Podaci o postrojenju*, korisnik ima mogućnost izmene i dodavanja opštih podataka o postrojenju koje u sastavu preduzeća za koji se podnosi izveštaj klikom na opciju *Izmeni/Dodaj* (slika 9).

Preduzeće*	Naziv postrojenja*	Prethodni Nacionalni ID	Nacionalni ID	Istorijski ID	Aktivan*	Mesto*	Poštanski broj*	Ulica*	Kućni broj*	Telefon*	Telefax	Email	Geografska linija	Geografska dužina	Koordinate	IPPC
JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE - de		101038983			da	Kragujevac, Kragujevac 34000	Industrijska	12	034/335-482	034/335-585	info@jkpsumadija.rs					ne

Slika 9. Matični podaci - Podaci o postrojenju

Klikom na opciju *Izmeni/Dodaj*, otvara se novi prozor *Podaci o postrojenju* (slika 10).

 Republika Srbija
Ministarstvo zaštite životne sredine
Agenija za zaštitu životne sredine

NACIONALNI REGISTAR IZVORA ZAGADIVANJA

Početna | Podaci o postrojenjima

Dodaj Izmeni Prikaz Pomoć Istorija

Postrojenje

Za kreiranje novog postrojenja kontaktirajte NRIZ administratora!

Preduzeće*

Naziv postrojenja*

Aktivan*

Mesto*

Poštanski broj*

Ulica*

Kućni broj*

Telefon*

Telefax

Geografska širina

Geografska dužina

Aktivnosti postrojenja

Aktivnost* Glavna aktivnost

Slika 10. Matični podaci - Podaci o postrojenju (Izmena)

Aktiviranjem opcije *Sačuvaj* uneti podaci o postrojenju ažuriraju se u NRIZ bazu podataka.

Aktiviranjem segmenta *Lista osoba*, korisnik ima mogućnost unosa, izmene i prikaza osnovnih podataka o svim korisnicima sistema Nacionalnog registra izvora zagađivanja klikom na opciju *Dodaj/Izmeni* (slika 11).

NACIONALNI REGISTAR IZVORA ZAGADJIVANJA										
Dodata	Izmene	Prikaz	Ponosni	Izabrati		Prikaz	Svi			
Dodata	Izmene	Prikaz	Ponosni	Izabrati						
Traži:										
Predloženo *	Ime i Prezime*	Funkcija*	Telefon*	Mobilni telefon*	Email*	Ostala za kontakt novi aplikaciju*	Korisničko ime*	Poznasanjem jezik*	Autorizovan id#*	
JAVNO KONTRALNI Mjera Nikolić	Rukovodilac setca 054315482	(+381)022141151			marja.nikolic@zgjk.jp		marja.nikolic@zgjk.jp	Srpski	A98343	EMC-007#user
JAVNO KONTRALNI Mjenerija Četirićević	Đorđe	054/315-482			info@zgjk.sr	ne	NemanjaD	Srpski		marja.nikolic@zgjk.jp 7/14/2017 12:26:13 PM
JAVNO KONTRALNI Zoran Jovanović	v.d. Direktor	054/315-482			info@zgjk.sr	ne	101038983/4801	Srpski		EMC-007#user 7/15/2014 9:28:22 AM
										marjanjkolic@zgjk.jp 3/28/2017 1

Slika 11. Matični podaci – Lista osoba

Na slici 12 prikazan je segment *Lista osoba* aplikacije NRIZ gde se vrši validacija postojećih podataka o odgovornim licima.

The screenshot shows the 'NACIONALNI REGISTAR IZVORA ZAGAĐIVANJA' application interface. At the top, there's a logo of the Republic of Serbia and the Ministry for the Protection of the Environment and Water Resources. Below the logo, the title 'NACIONALNI REGISTAR IZVORA ZAGAĐIVANJA' is displayed. The main menu bar includes 'Početna', 'Lista osoba', 'Dodaj', 'Izmeni', 'Prikaz', 'Pomoć', and 'Istorijski'. The 'Lista osoba' button is highlighted. The form itself has a header 'Lista osoba'. It contains several input fields with validation notes: 'Preduzeće*' (Company) with 'JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE ŠUMADIJA KRAGUJEVAC' entered; 'Ime i Prezime*' (Name and Surname); 'Funkcija*' (Function); 'Telefon*' (Phone); 'Mobilni telefon*' (Mobile Phone) with a note 'Broj mobilnog telefona se unosi u formatu: (+381) 61999999'; 'Email*'; 'Osoba će koristiti ovu aplikaciju*' (User will use this application) with a checked checkbox; 'Korisničko ime*' (Username); 'Podrazumevani jezik*' (Default language); and 'Autorizacioni kôd*' (Authorization code) with a note 'Kôd za autorizaciju podataka isporučen je na vašu e-mail adresu.' (The code for data authorization is sent to your e-mail address). There are also 'Dodaj' and 'Sacuvaj' buttons at the bottom.

Slika 12. Matični podaci – Lista osoba (Dodavanje)

Prilikom definisanja odgovornih lica, korisnik posebnu pažnju treba obratiti na validnost e-mail adrese i opciju kojom se definiše da li će korisnički nalog biti aktivovan u sistemu (osoba će koristiti ovu aplikaciju). Kako bi se potvrdilo da su podaci o izabranom licu verifikovani i ispravni, najpre je potrebno uneti isporučeni *Autorizacioni kôd*, a zatim izabrati opciju *Sacuvaj* kako bi se uneti podaci o odgovornim osobama ažurirali u NRIZ bazu podataka.

Autorizacioni kôd, koji je neophodan u proceduri verifikacije i validacije podataka o licima, isporučuje se u okviru dopisa na zvaničnu e-mail adresu ili zvaničnu poštansku adresu privrednog subjekta koja je navedena u podacima Agencije za privredne registre (APR).

➤ Preporučuje se da korisnik u svojoj elektronskoj pošti, **sačuva** e-mail sa autorizacionim kôdom.

4.1.2 Obrasci

Klikom na segment **Obrasci**, aktivira se padajući meni koji se sastoji od obrazaca koje je registrovano preduzeće u obavezi da popuni do 31. marta tekuće godine (slika 13).

Slika 13. Obrasci

Klikom na željeni dokument (obrazac), aktivira se novi dijalog box u kome je potrebno uneti podatke koje se odnose na konkretni obrazac ([više o proceduri popunjavanja obrazaca za izveštavanje u oblasti upravljanja otpadom moguće je pronaći u modulima 1.2-1.12](#)).

4.1.3 Izveštaji

Klikom na segment Izveštaji, aktivira se padajući meni koji se sastoji od izveštaja, koje je sistem automatski generisao na osnovu validno popunjenih obrazaca (slika 14).

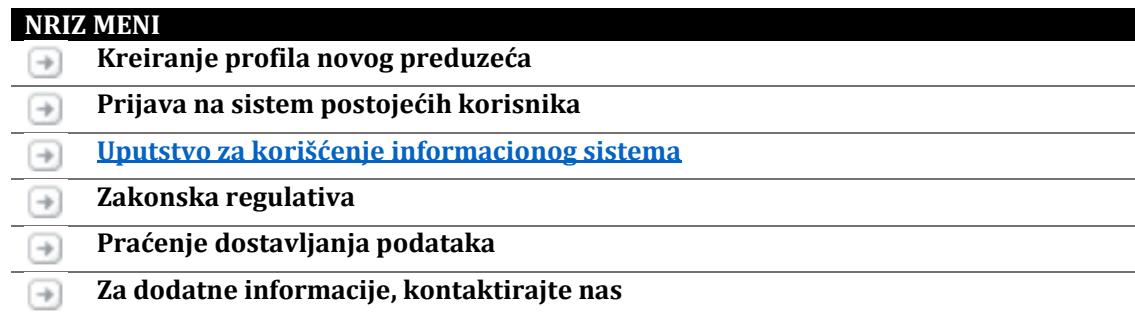
Slika 14. Izveštaji

Svaki popunjeni Obrazac NRIZ sistema se generiše u formi Izveštaja i moguće ga je odštampati i čuvati u dnevnoj ili godišnjoj evidenciji podataka preduzeća.

Proces štampe se vrši sledeći naredne korake korake www.sepa.gov.rs > Agencija > Nacionalni registar izvora zagađivanja > Izveštavanje > Prijava na sistem postojećih korisnika > Izveštaji > Pregled i štampa: (odabrati zahtevani izveštaji). Zatim je potrebno uneti osnovne kriterijume za filtriranje, nakon čega sledi klik na opciju *Prikaži izveštaj*. Odabrani izveštaj je moguće odštampati pomoću opcije Print ili pak konvertovati u neki drugi format i isti sačuvati na računaru (pdf, image, text, xls, itd.) pomoću opcije *Export* i *Save*.

5. Uputstvo za korišćenje informacionog sistema

Za pristup *Uputstvu za korišćenje informacionog sistema*, potrebno je u pretraživaču Internet Explorer ukucati <http://www.sepa.gov.rs/>, a zatim prateći korake Agencija > Nacionalni registar izvora zagađivanja > Izveštavanje, aktivirati NRIZ meni, koji je prikazan na slici 15.

Slika 15. NRIZ meni – Uputstvo za korišćenje informacionog sistema

Klikom na opciju *Uputstvo za korišćenje informacionog sistema*, korisnik se automatski usmerava na link na kom je dostupno detaljno uputstvo za upotrebu sistema NRIZ (slika 16).

UPUTSTVO ZA KORIŠĆENJE INFORMACIONOG SISTEMA NACIONALNOG REGISTRA IZVORA ZAGADIVANJA

Beograd, 2014.

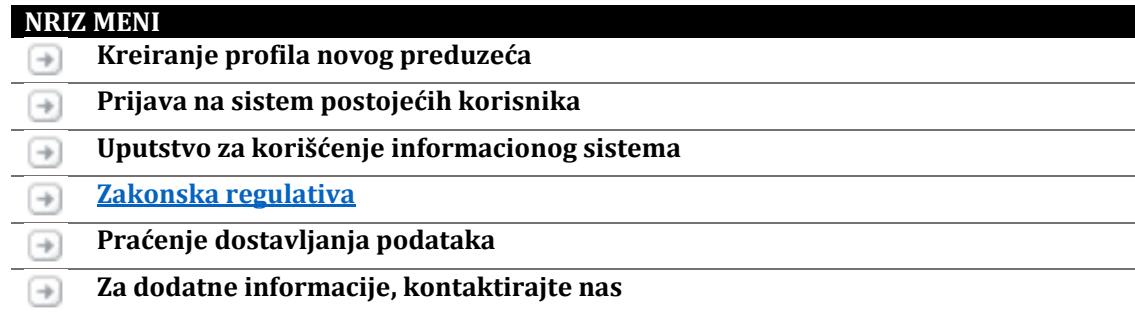
Slika 16. Uputstvo za korišćenje informacionog sistema

Sadržaj navedenog uputstva je sledeći:

- Uvod,
- Prvo pokretanje aplikacije,
- Važne informacije za početak,
 - Polja za unos podataka,
 - Prava pristupa,
 - Kontrole ,
- Kreiranje profila preduzeća koja do sad nisu registrovana u sistemu,
- Prijavljanje na sistem, dopuna matičnih podataka, popunjavanje izveštaja, pregled i štampa kreiranih izveštaja,
 - Dopuna matičnih podataka,
 - Proces izveštavanja,
 - Primer popunjavanja obrasca: Opšti podaci o izvorima zagađivanja (Obrazac 1), i
 - Pregled i štampa.

6. Zakonska regulativa

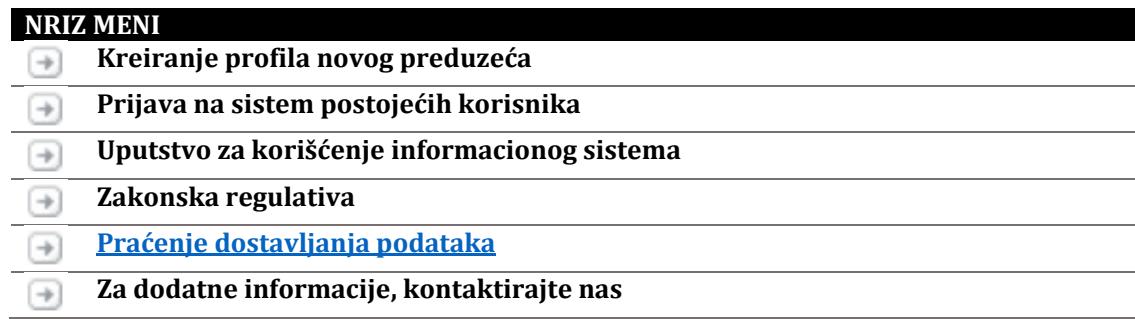
U okviru NRIZ menija (slika 17), korisnik ima pristup zakonskoj regulativi u skladu sa kojom se vrši izveštavanje Nacionalnog registra izvora zagađivanja klikom na *Zakonsku regulativu*, korisnik se preusmerava na internet adresu gde je dostupan pregled nacionalnog zakonodavstva za potrebe sistema NRIZ.

Slika 17. NRIZ meni – Zakonska regulativa

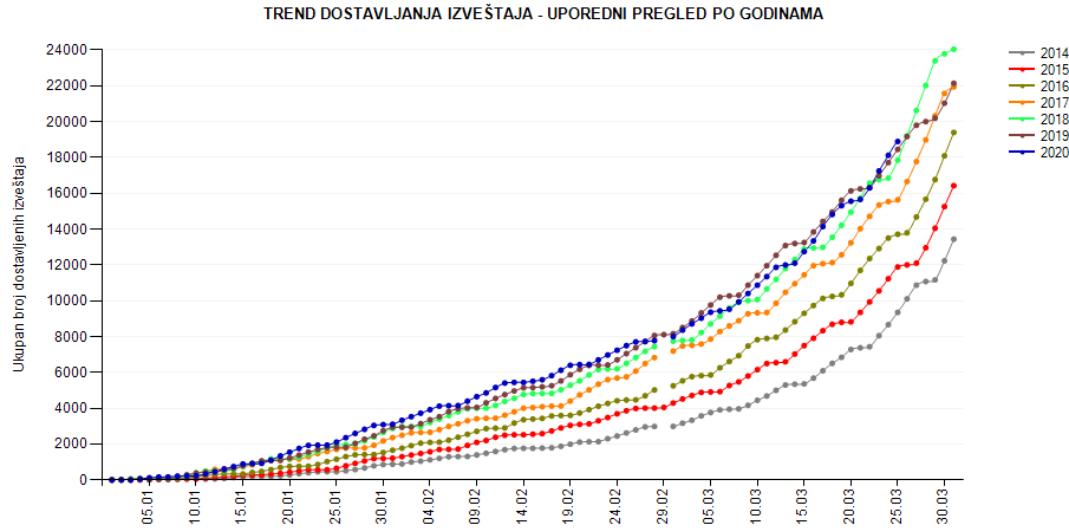
7. Praćenje dostavljanja podataka

U okviru NRIZ menija (slika 18), korisnik ima uvid u dostavljanje podataka za Nacionalni registar izvora zagađivanja po oblastima klikom na *Praćenje dostavljanja izveštaja*.

Slika 18. NRIZ meni – Praćenje dostavljanja podataka

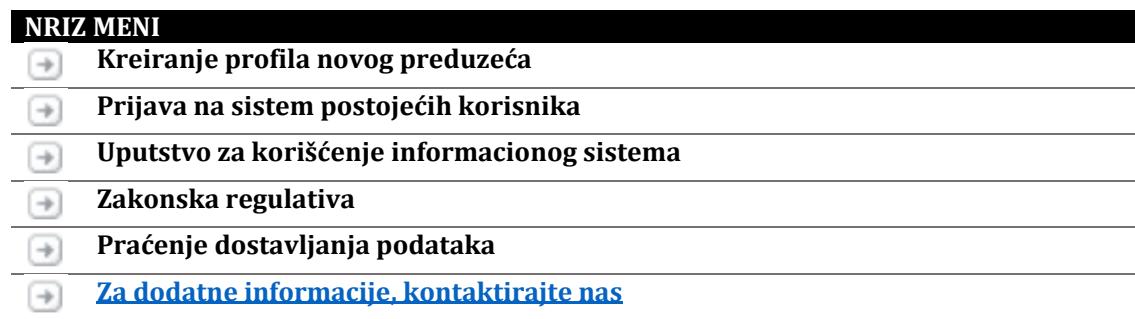
Korisnik ima uopšteno uvid i u trend dostavljanja izveštaja (slika 19).

Slika 19. Reprezentativan primer – Trend dostavljanja izveštaja

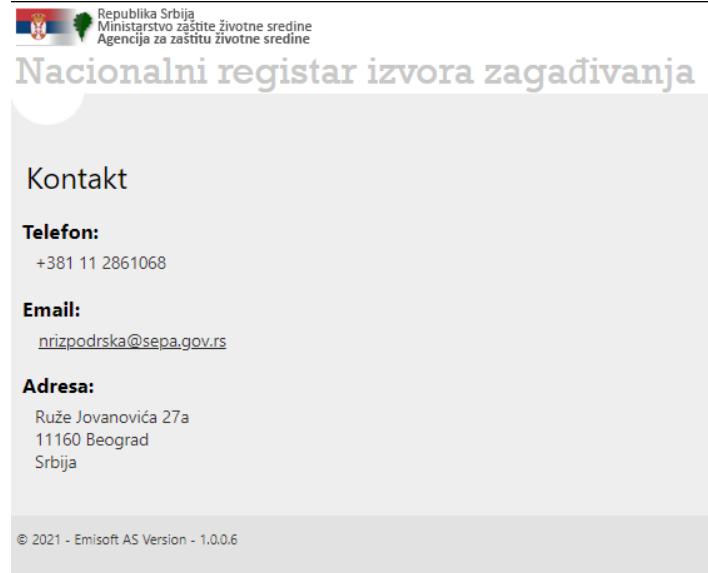
8. Kontakt

U okviru NRIZ menija, korisnik ima mogućnost kontaktiranja odgovornih osoba iz odeljenja NRIZ klikom na *Za dodatne informacije, kontaktirajte nas*, a ukoliko ima određenih nejasnoća u vezi sa korišćenjem informacionog sistema NRIZ (slika 20).

Slika 20. NRIZ meni – Kontakt

Kontakt odeljenja NRIZ prikazan je na slici 21.

Slika 21. Kontakt odeljenja NRIZ

Literatura

1. Službeni glasnik Republike Srbije. (2004). Zakon o zaštiti životne sredine. Službeni glasnik Republike Srbije, broj 135/2004, 36/2009, 36/2009 - dr. zakon, 72/2009 - dr. zakon, 43/2011 - odluka US, 14/2016, 76/2018, 95/2018 - dr. zakon i 95/2018 - dr. zakon. Beograd, Republika Srbija.
2. Službeni glasnik Republike Srbije. (2010). Pravilnik o metodologiji za izradu nacionalnog i lokalnog registra izvora zagadivanja, kao i metodologiji za vrste, načine i rokove prikupljanja podataka (Službeni glasnik Republike Srbije, broj 91/2010, 10/2013 i 98/2016), Beograd, Republika Srbija.